

Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg, vzw

“Meten van kwaliteit van zorg werkt. Ook omtrent medicatiebeleid worden kwaliteitsmetingen voorbereid.”

1 op de 3 bewoners verblijvend in woonzorgcentra ouder dan 75 krijgt een antipsychoticum. Bij 41% van de ouderen duurt de behandeling langer dan zes maanden. Dat blijkt uit cijfers uit 2020 van het Inter mutualistisch Agentschap (IMA) die werden gepubliceerd naar aanleiding van de reportage van Pano op 19 oktober 2022. Experts geven aan dat deze antipsychotica vaak te veel, maar ook ten onrechte en te lang worden gebruikt. Het Vlaamse Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) pleit er voor dat deze resultaten structureel worden opgevolgd en transparant worden gecommuniceerd. Het VIKZ zet hiervoor samen met de ziekenfondsen en het IMA een initiatief op. De eerste resultaten zijn te verwachten tegen eind 2023.

Naar aanleiding van hun symposium op 11 oktober jl. publiceerde het VIKZ twee overzichtsrapporten: één over de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en algemene ziekenhuizen (AZ) en één over de woonzorgcentra. In deze rapporten zijn resultaten terug te vinden van metingen over patiëntveiligheid en peilingen bij patiënten in de algemene ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg, en nieuwe resultaten van metingen in de woonzorgcentra. Het uitgebreide persbericht is [hier](#) te vinden.

In deze metingen zijn verschillende positieve trends terug te vinden. Zo stegen de resultaten bij de indicator over veilige heelkunde in de AZ in 2021 naar 92%. In 2016 was dat nog 79%. Bij de patiëntenpeilingen steeg in de AZ de algemene beoordeling sinds 2014 met 10 procentpunten naar 65% in 2021. In de GGZ steeg deze score met 8 procentpunten naar 42% ten opzichte van de eerste meting in 2017. Jaarlijkse metingen in de woonzorgcentra gaven aan dat minder bewoners worden gefixeerd (17% in 2021 vs. 22% in 2016), meer bewoners een plan voor zorg rond het levenseinde hebben (59% in 2021 vs. 44% in 2016), en meer zorgpersoneel werd gevaccineerd tegen griep (61% in 2021 vs. 47% in 2016). Andere indicatoren zoals de prevalentie van valincidenten, decubitus (doorligwonden) en onbedoeld gewichtsverlies bleven stabiel.

Svin Deneckere: “De resultaten tonen aan dat de sectoren werken aan kwaliteitsvolle en veilige zorg. Continue, herhaalde kwaliteitsmetingen ondersteunen de voorzieningen om gerichte acties voor kwaliteitsborging en -verbetering op te zetten. Ook in de woonzorgcentra is er reeds een cultuur van kwaliteitsmeting en -verbetering. Een volgende stap is deze metingen op een meer systematische en continue manier te verzamelen en op te volgen. Dit wordt onder meer voorbereid via de implementatie van BELRAI-LTCF vanaf juni 2023, waarna het ook moet mogelijk zijn de resultaten op een valide manier transparant te communiceren en vergelijken.”

De cijfers van het IMA omtrent het gebruik van antipsychotica geven aan dat ook op het vlak van medicatiebeleid structurele kwaliteitsmetingen hun meerwaarde hebben. Bij het VIKZ liepen eerder metingen omtrent correct geneesmiddelenvoorschrift in AZ en GGZ. Momenteel loopt er een meting omtrent het verantwoord gebruik van benzodiazepines op de Psychiatrische Afdelingen in een AZ (PAAZ) en binnen de psychiatrische ziekenhuizen. Het VIKZ adviseert om ook in te zetten op het bredere medicatiebeleid in de woonzorgcentra. In Vlaanderen zijn hieromtrent reeds heel goede initiatieven gekend, waarbij bijvoorbeeld de coördinerend raadgevend arts (CRA) en een coördinerend apotheker een cruciale rol kunnen opnemen. Dit soort initiatieven dienen verder te worden

ondersteund en verbreed. Vanuit haar kernopdracht wil het VIKZ alvast inzetten op kwaliteitsmetingen omtrent dit thema. Zo zet het VIKZ een initiatief op samen met de ziekenfondsen en het IMA om indicatoren omtrent medicatiebeleid te ontwikkelen, waaronder het chronisch gebruik van antipsychotica in de Vlaamse Woonzorgcentra, zodat hierover ook transparant kan worden gecommuniceerd op Zorgkwaliteit.be. De eerste resultaten zijn te verwachten tegen eind 2023.

CONTACTGEGEVENS

Svin Deneckere, Directeur
Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg
E-mail: svin.deneckere@vikz.be
Tel: 0475 / 73 58 95

Joris Moonens, Woordvoerder
Agentschap Zorg en Gezondheid
E-mail: joris.moonens@vlaanderen.be
Tel: 0490 / 65 46 40